

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 1*
THE CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
YASOTHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

นครินทร์ ศรีเนตร¹, กฤตยากร ลดาวัลย์²
Nakharin Srinet¹, Kittayakorn Ladawan²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : yooynakha@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามในการ วิจัยได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) สถิติการ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและ ด้านความยืดหยุ่น ด้านการไว้วางใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้าน จินตนาการ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีม ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษาและ ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านจินตนาการ ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธา และความคาดหวังซึ่ง ก่อให้เกิดมโนภาพในจิตใจในการบริหาร ควรมีการแสดงออกถึงกระบวนการสร้างมโนภาพที่ชัดเจน ควรมีมุมมองหรือภาพอนาคตอย่างชัดเจนในการบริหาร ด้านความยืดหยุ่น ผู้บริหารควรมีการกระจาย อำนาจการบริหารงานให้กับผู้ร่วมงาน ควรมีความพร้อมที่จะสร้างและรับสิ่งใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นเพื่อนำ มาพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และผู้บริหารควรปรับตัวได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรมองภาพรวมที่เป็นไปได้ในอนาคตที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความ เป็นเลิศของสถานศึกษา ควรมีกระบวนการคิดที่เป็นไปได้ในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ ความเป็นเลิศของสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ด้านการทำงาน

เป็นทีม ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับความสามัคคีในสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการบริหารงานโดยยอมรับความร่วมมือจากทุกส่วนงาน ควรมีความเชื่อมั่นต่อเจตนาและความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา ส่วนด้านการไว้วางใจ ผู้บริหารควรรู้สึกเต็มใจหรือยินยอมที่จะกระทำตามข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษา ควรมีการบริหารงานโดยการเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาได้แสดงความคิดเห็น และผู้บริหารควรมีการบริหารงานโดยยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; ผู้บริหารสถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the creative leadership of school administrators under Yasothon Primary Educational Service Area Office 1, 2) to compare the creative leadership of school administrators under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1, classified by position, educational background and work experience, and 3) to study recommendations on creative leadership of school administrators under Yasothon Primary Educational Service area Office 1. The sample group consists of 302 school administrators and teachers. The research tool applied is a questionnaire The statistics used were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The t-test, and F-test (One-Way ANOVA) for analyzing variance and descriptive statistical analysis.

The results show that 1) The creative leadership of school administrators under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1 overall, it was at a high level, the aspect with the highest average to the lowest was imagination, followed by trust, teamwork, and flexibility. The side with the lowest average was vision. 2) The comparison of opinion levels towards creative leadership of school administrators under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1, classified by position, overall and flexibility, and trust. The difference was statistically significant at the .05 level. In part of imagination, vision, teamwork no difference, classified by educational background and experience overall was not different. 3. Creative leadership recommendations of school administrators under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1 were 1) Imagination: administrators should build confidence, faith, and expectation which creates an image in the mind of management, there should be a clear representation of the visualization process, there should be a clear view or picture of the future in management. 2) flexibility, administrators should be decentralized to co-workers, readiness to create and receive new things that will happen for as to develop educational institutes to be effective, should be able to

adapt according to changing situations. 3) Vision: administrators should overview at possible in the future making changes aiming towards the the school excellence, should be a possible thinking process that lead to changes aiming towards the the school excellence, encouraging personnel to constantly develop themselves. 4) Teamwork: administrators should pay attention to unity in educational institutions, should be an administration that accepts cooperation from all departments, should be confidence in attentions and abilities of personnel in education institutions 5) Trust: administrators should feel willing or agreeing with the recommendations of school personnel, should be administration by providing opportunities for personnel in educational institution to express their opinions, and should have management according to principles of honesty.

Keywords : Creative Leadership; School Administrators; Yasothon Primary Educational Service Area Office 1

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ประเทศไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ ที่ให้ความสำคัญกับการลงทุนพัฒนาปัจจัยสนับสนุน อาทิ โครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา การฝึกอบรม แรงงาน ความพร้อมของเทคโนโลยี ซึ่งแม้ประเทศไทยจะมีการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังคงประสบปัญหาและมีอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2565) เมื่อสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลง มิติของสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมแบบเดิมอาจจะต้องถูกทับซ้อนด้วยแนวคิด รูปแบบวิธีการ ความเชื่อและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ตามยุคสมัย ทุกคนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นทรัพยากร มนุษย์ของวันนี้และอนาคตข้างหน้าให้สมบูรณ์อย่างเต็มกำลัง เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคม สมัยใหม่ที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต คุณภาพของ คนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่ากระบวนการในการพัฒนา คุณภาพของคน คือ การจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ ตลอดจนมี คุณธรรมจริยธรรมสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมั่นคงและมีความสุข (นิรุฒ มีพันธ์, 2559) ซึ่ง ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้นจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีศักยภาพและสมรรถนะ ที่ไร้ขอบเขตขององค์ความรู้เพื่อที่จะนำองค์กรไปสู่วิสัยทัศน์และเผชิญหน้ากับความท้าทายใหม่ ๆ และนอกจากนั้นผู้นำยุคใหม่ยังต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายและซับซ้อน มากกว่าในอดีต ดังนั้น ผู้นำยุคใหม่นอกจากต้องปรับตัว เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ แล้ว ก็ต้องมีการ ปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อก่อให้เกิดการปรับตัวทั้งระบบ กล่าวคือผู้นำต้องฟื้นฟูและพัฒนาสมาชิกใน องค์กรเพื่อให้เกิดศักยภาพของบุคลากรไปพร้อมกันนั่นเอง (สมยศ ชี้แจง, 2552)

ผู้นำเป็นบุคคลสำคัญที่จะสร้างพลังขับเคลื่อนองค์กรและสังคมสู่การเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ที่มีลักษณะเป็นพลวัตมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงที่ทุกคนต้องเผชิญ ทุกองค์กรจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีศักยภาพสูง มีคุณลักษณะที่เหมาะสมและมีพลังที่จะขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีและสามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้ภาวะผู้นำยังช่วยพัฒนาองค์กรไปในทิศทางใหม่ ๆ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายให้ได้ เพราะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงาน เปรียบเหมือนสัญลักษณ์ เป็นตัวแทนขององค์กร และเป็นจุดรวมพลังของทุกคนในองค์กร ฉะนั้นผู้นำย่อมเป็นหลักที่มีความสำคัญยิ่งต่อหน่วยงาน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และต่อผลงานอันเป็นส่วนรวม คุณภาพและคุณลักษณะของผู้นำย่อมมีผลสะท้อนต่อวิถีปฏิบัติงานของหน่วยงานแต่ละแห่งเป็นอย่างมาก ดังนั้น การที่ผู้นำมีความคิดสร้างสรรค์จึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับองค์กรเป็นอย่างมาก (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2565)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการจูงใจหรือนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการทดลองภายในองค์กร เพื่อที่จะทำให้อุบัติการณ์สามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่ๆ ในการบริหารและการสื่อสารภายในองค์กร มีความสามารถในการปรับตัวและกระบวนการทำงานต่างๆ ในองค์กรให้มีความง่าย คล่องตัวและยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีมากขึ้น (กฤษพล อัมระนันท์, 2559) สอดคล้องกับแนวคิดด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ดวงแข ข่านอก (2559) ที่ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์คือความสามารถพิเศษของผู้นำที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถ การแก้ปัญหาและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ มีการติดต่อประสานงานและพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานอย่างมีศักยภาพ กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการนำหรือจูงใจผู้อื่นอย่างมีวิสัยทัศน์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ในองค์กร สมาชิกตระหนักในวิสัยทัศน์ภารกิจจนทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (วัฒนา ปะกิกา, 2560)

จากรายงานผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 (2565) พบว่า ผลการประเมินแนวโน้มของคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ อ้างอิงผลการทดสอบ การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) จากข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาประจำปีการศึกษา 2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่าคะแนนการสอบสอบ ระดับชาติขั้นพื้นฐานต่ำกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา ทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังที่กล่าวมา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นกลไกสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนและผลักดันให้มีการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 เพื่อให้ทราบข้อมูลการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและส่งเสริมการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งผลให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน
- 2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ได้สารสนเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
- 3.2 ผู้บริหาร ครู บุคลากรอื่นทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 สามารถนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามาใช้ประโยชน์ได้
- 3.3 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 สามารถนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไปใช้ในการบริหารหรือต่อยอดในการบริหารได้

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ซึ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 จำนวน 1,346 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 302 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่เป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามปลายเปิด (Open-ended) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ประกอบด้วย ด้านจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการไว้วางใจ และด้านการทำงานเป็นทีม ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended) หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of

Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง กับครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .89 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสร้างแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามกับผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัด ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency), ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation), การทดสอบสมมติฐานงานวิจัยด้วยค่า t-test (Independent Samples), และ F-test (One way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1. ด้านจินตนาการ	4.25	0.55	1	มาก
2. ด้านความยืดหยุ่น	4.17	0.54	4	มาก
3. ด้านวิสัยทัศน์	4.15	0.56	5	มาก
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.22	0.58	3	มาก
5. ด้านการไว้วางใจ	4.23	0.56	2	มาก
รวมเฉลี่ย	4.20	0.56	-	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.56) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดได้แก่ ด้านจินตนาการ ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.55) รองลงมาคือ ด้านการไว้วางใจ ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.56) ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.58) ด้านความยืดหยุ่น ($\bar{X}=4.17$,

S.D.=0.54) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ด้านจินตนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารแบบใหม่ๆ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่เสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธา และความคาดหวังซึ่งก่อให้เกิดมโนภาพในจิตใจในการบริหาร

2) ด้านความยืดหยุ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการหาคำตอบอย่างอิสระและมีความคิดที่หลากหลาย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจการบริหารงานให้กับผู้ร่วมงาน

3) ด้านวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองเห็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สถานการณ์ทุกมิติอย่างลึกซึ้ง รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริม และพัฒนาให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารมีความพร้อมที่ปรับเปลี่ยนเรียนรู้ เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารมองภาพรวมที่เป็นไปได้ในอนาคตที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา

4) ด้านการทำงานเป็นทีม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีทักษะและกระบวนการในการสื่อสาร ถ่ายทอดข้อมูล แนวคิด ให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจได้ชัดเจน รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับความสามัคคีในสถานศึกษา

5) ด้านการไว้วางใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้บริหารมีการบริหารงานโดยยึดหลักความยุติธรรม รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีการสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อบุคลากรในสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารรู้สึกเต็มใจหรือยินยอมที่จะกระทำตามข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษา

5.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ด้านความยืดหยุ่น โดยรวมและด้านความยืดหยุ่นกับด้านการไว้วางใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านจินตนาการ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีม ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านทั้งหมดไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการไว้วางใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

5.3 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ด้านจินตนาการ ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธา และความคาดหวังซึ่งก่อให้เกิดมโนภาพในจิตใจในการบริหาร ควรมีการแสดงออกถึงกระบวนการสร้างมโนภาพที่ชัดเจน ควรหมั่นมองหรือภาพอนาคตอย่างชัดเจนในการบริหาร ด้านความยืดหยุ่น ผู้บริหารควรมีการกระจายอำนาจการบริหารงานให้กับผู้ร่วมงาน ควรมีความพร้อมที่จะสร้างและรับสิ่งใหม่ๆที่จะเกิดขึ้นเพื่อนำมาพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และ

ผู้บริหารควรปรับตัวได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรมองภาพรวมที่เป็นไปได้ในอนาคตที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ควรมีกระบวนการคิดที่เป็นไปได้ในอนาคตที่นำไปสู่การ เปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับความสามัคคีในสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการบริหารงานโดยยอมรับความร่วมมือจากทุกส่วนงาน ควรมีความเชื่อมั่นต่อเจตนาและความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา ส่วนด้านการไว้วางใจ ผู้บริหารควรรู้สึกเต็มใจหรือยินยอมที่จะกระทำตามข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษา ควรมีการบริหารงานโดยการเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาได้แสดงความคิดเห็น และผู้บริหารควรมีการบริหารงานโดยยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 จากผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 พบว่า

6.1.1 ด้านจินตนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารแบบใหม่ๆ ผู้บริหารมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่เสมอ ผู้บริหารใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหารมีมุมมองหรือภาพอนาคตอย่างชัดเจนในการบริหาร ผู้บริหารมีการแสดงออกถึงกระบวนการสร้างมโนภาพที่ชัดเจน ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธา และความคาดหวังซึ่งก่อให้เกิดมโนภาพในจิตใจในการบริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อน (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนประกอบด้วย ความมีจินตนาการ ความยืดหยุ่น และความมีวิสัยทัศน์แต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ความมีจินตนาการ ประกอบด้วย ความศรัทธาในการเปลี่ยนแปลงงานอย่างสร้างสรรค์ อย่างมีความเชื่อมั่นและนำไปสู่การพัฒนาในรูปแบบใหม่ สร้างสรรค์งานเหล่านั้นให้บรรลุเป้าหมายมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ร่วมงานในการริเริ่มการเปลี่ยนแปลงงานโดยใช้นวัตกรรมเชิงระบบ มีศักยภาพทางสติปัญญาในการสร้างวิสัยทัศน์ที่เฉลียวฉลาด แก้ไขปัญหาด้วยการคิดวิเคราะห์และนำทางเลือกในการแก้ปัญหาไปสู่การปฏิบัติและสร้างบรรยากาศการทำงานที่อบอุ่น

6.1.2 ด้านความยืดหยุ่น โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารมีการหาคำตอบอย่างอิสระและมีความคิดที่หลากหลาย ผู้บริหารเปิดกว้างรับความคิดเห็นใหม่ๆ ต่อการบริหารอยู่เสมอ ผู้บริหารปรับตัวได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ผู้บริหารพร้อมที่จะสร้างและรับสิ่งใหม่ๆที่จะเกิดขึ้นเพื่อนำมาพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจการบริหารงานให้กับผู้ร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับ กฤษพล อัมระนันท์ (2559) ได้วิจัยเพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่वंก สังกัดสำนักงาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่वंก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับ

จากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดดังนี้ คือด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลด้านการมีความคิดสร้างสรรค์และการมีวิสัยทัศน์ 2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่วงก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่ต่างกัน กลุ่มอายุต่างกันมีระดับความเห็นในภาพรวมไม่ต่างกัน ประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันมีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่ต่างกัน ส่วนกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า การศึกษาระดับปริญญาโทมีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความคิดสร้างสรรค์มากกว่าการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.1.3 ด้านวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองเห็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สถานการณ์ทุกมิติอย่างลึกซึ้ง ผู้บริหารมีการส่งเสริม และพัฒนาให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีความพร้อมที่ปรับเปลี่ยนเรียนรู้เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผู้บริหารมีกระบวนการคิดที่เป็นไปได้ในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ผู้บริหารมองภาพรวมที่เป็นไปได้ในอนาคตที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ศิริกมล อินทรสุข (2559) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มพัฒนาที่ 5 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการมีความยืดหยุ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการมีความยืดหยุ่นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการมีจินตนาการไม่แตกต่างกัน

6.1.4 ด้านการทำงานเป็นทีม โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีทักษะและกระบวนการในการสื่อสาร ถ่ายทอดข้อมูล แนวคิด ให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจได้ชัดเจน ผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารมีการบริหารงานโดยรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาและร่วมกันแก้ไขปัญหา ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นต่อเจตนาและความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารมีการบริหารงานโดยยอมรับความร่วมมือจากทุกส่วนงาน ผู้บริหารให้ความสำคัญกับความสามัคคีในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Mugkasem, U. (2011) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการคือ การมีความเป็นผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม การมีทัศนคติด้านบวกและการมีความสามารถในการปรับตัว ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาภรณ์ นิลพัทพันธ์ (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยผลวิจัยพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารเวลา การไว้วางใจ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ

6.1.5 ด้านการไว้วางใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการบริหารงานโดยยึดหลักความยุติธรรม ผู้บริหารมีการสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารไว้วางใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายใต้ความถูกต้อง ผู้บริหารมีการบริหารงานโดยยึดหลักความซื่อสัตย์ สุจริต ผู้บริหารมีการบริหารงานโดยการเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาได้แสดงความคิดเห็น ผู้บริหารรู้สึกเต็มใจหรือยินยอมที่จะกระทำตามข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับ บงกช วิจบ (2560) ได้วิจัยเพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 7 ตามความคิดเห็นของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการบริหารเวลา ด้านความยืดหยุ่น และด้านการไว้วางใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางด้านจินตนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

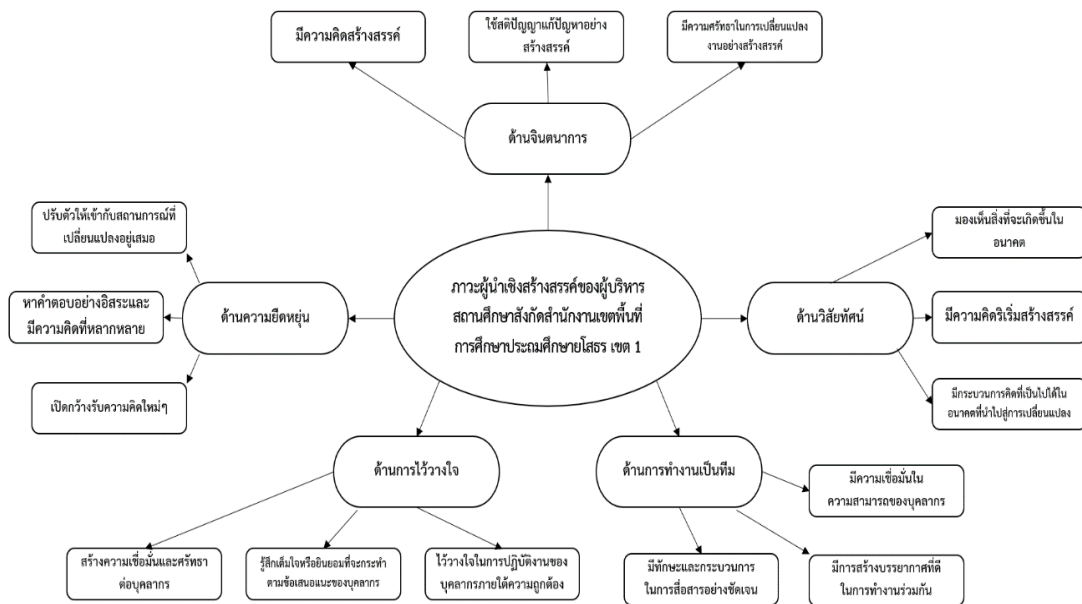
6.2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ด้านความยืดหยุ่น โดยรวมและด้านความยืดหยุ่นกับด้านการไว้วางใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านจินตนาการ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีม ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านทั้งหมดไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการไว้วางใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ บงกช วิจบ (2560) ได้วิจัยเพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า 1) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการบริหารเวลา ด้านความยืดหยุ่น และด้านการไว้วางใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางด้านจินตนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า ด้านจินตนาการ ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธา และความคาดหวังซึ่งก่อให้เกิดมโนภาพในจิตใจในการบริหาร ควรมีการแสดงออกถึงกระบวนการสร้างมโนภาพที่ชัดเจน ควรมิมุมมองหรือภาพอนาคตอย่างชัดเจนในการบริหาร ด้านความยืดหยุ่น ผู้บริหารควรมีการกระจายอำนาจการบริหารงานให้กับผู้ร่วมงาน ควรมีความพร้อมที่จะสร้างและรับสิ่งใหม่ๆที่จะเกิดขึ้นเพื่อนำมาพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และผู้บริหารควรปรับตัวได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรมองภาพรวมที่

เป็นไปได้ในอนาคตที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ควรมีกระบวนการคิดที่เป็นไปได้ในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ควรมีการสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับความสามัคคีในสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการบริหารงานโดยยอมรับความร่วมมือจากทุกส่วนงาน ควรมีความเชื่อมั่นต่อเจตนาและความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา ส่วนด้านการไว้วางใจ ผู้บริหารควรรู้สึกเต็มใจหรือยินยอมที่จะกระทำตามข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษา ควรมีการบริหารงานโดยการเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาได้แสดงความคิดเห็น และผู้บริหารควรมีการบริหารงานโดยยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภรณ์ทิพย์ บั่นก้อง (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนประกอบด้วย ความมีจินตนาการ ความยืดหยุ่น และความมีวิสัยทัศน์

7. องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 สรุปเป็นองค์ความรู้จากการวิจัยได้ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านจินตนาการ 2) ด้านวิสัยทัศน์ 3) ด้านการทำงานเป็นทีม 4) ด้านการไว้วางใจ และ 5) ด้านความยืดหยุ่น

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

จากภาพที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 1 ได้แก่ 1) ด้านจินตนาการ ประกอบด้วย 1.1) มีความคิดสร้างสรรค์ 1.2) ใช้สติปัญญาแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และ 1.3) มีความศรัทธาในการเปลี่ยนแปลงงานอย่างสร้างสรรค์ 2) ด้านวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 2.1) มองเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต 2.2) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ 2.3) มีกระบวนการคิดที่เป็นไปได้ในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง 3) ด้านการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 3.1) มีความเชื่อมั่นในความสามารถของบุคลากร 3.2) มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ร่วมกัน และ 3.3) มีทักษะและกระบวนการในการสื่อสารอย่างชัดเจน 4) ด้านการไว้วางใจ ประกอบด้วย 4.1) สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อบุคลากร 4.2) รู้สึกเต็มใจหรือยินยอมที่จะกระทำตามข้อเสนอแนะของบุคลากร และ 4.3) ไว้วางใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายใต้ความถูกต้อง 5) ด้านความยืดหยุ่น ประกอบด้วย 5.1) ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ 5.2) หากคำตอบอย่างอิสระและมีความคิดที่หลากหลาย และ 5.3) เปิดกว้างรับความคิดใหม่ๆ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารได้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มความรู้และ ทักษะด้านภาวะการเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษามากขึ้น

8.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายกระตุ้นให้ผู้บริหารนำภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มาปรับใช้ในสถานศึกษา โดยการสนับสนุนให้มีการเข้าร่วมการฝึกปฏิบัติเพื่อสร้างประสบการณ์และนำไปพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียนต่อไป

8.1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านจินตนาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนมาประยุกต์ใช้โดยทางหน่วยงานต้นสังกัดเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

จากผลการวิจัยที่ค้นพบผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ได้ ดังนี้

8.2.1 ด้านจินตนาการ ผู้บริหารควรฝึกความคิดสร้างสรรค์ สร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธา และความคาดหวังซึ่งก่อให้เกิดมโนภาพในจิตใจในการบริหารพยายามคิดนอกกรอบและหาวิธีแก้ไขปัญหาที่ผิดปกติ ซึ่งจะช่วยให้พัฒนาจินตนาการใหม่ๆ

8.2.2 ด้านความยืดหยุ่น ผู้บริหารควรกระจายอำนาจการบริหารงานให้กับผู้ร่วมงาน และพร้อมที่จะสร้างและรับสิ่งใหม่ๆที่จะเกิดขึ้นเพื่อนำมาพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

8.2.3 ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมายระยะยาวหรือแผนสำหรับอนาคตขององค์กรหรือกลุ่ม ขึ้นอยู่กับค่านิยม ความเชื่อ และความเข้าใจในสถานการณ์ปัจจุบันและทิศทางที่ในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

8.2.4 ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจนสำหรับสมาชิกในทีมแต่ละคน กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสำหรับทีม ให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของทีมเสมอ

8.2.5 ด้านการไว้วางใจ ผู้บริหารควรปฏิบัติการสื่อสารอย่างชัดเจนโต้ตอบอย่างซื่อสัตย์และโปร่งใสเพื่อแสดงความน่าเชื่อถือ และพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้บริหารอย่างต่อเนื่องเพื่อแสดงความมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา

8.3.2 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา

8.3.3 ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารการจัดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

9. บรรณานุกรม

- กฤษพล อัมระนันท์. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่จังก์สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ดวงแห ข่านอก. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนครราชสีมา.
- ธนาภรณ์ นิลพัทนันท์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นิรุช มีพันธ์. (2559). ตัวแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับมัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์การศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- บงกช วิจบ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง. (2559). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วัฒนา ปะกิดา. (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริกมล อินทรสุข. (2559). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มพัฒนาที่ 5 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สมยศ ชี้แจง. (2552). ภาวะผู้นำทางการศึกษา. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี. 3(1). 48-49.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1. (2565). รายงานผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ประจำปี 2565. ชัยโสธร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research. *Activities Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.
- Mugkasem, U. (2001). *The Experimental Study of The Creative Leadership Training on Creative Leadership Quality of Education Chief Executive Officers*. A Dissertation Presented. Graduate School : Technical University of The Philippines.